

EKSPORTO KOKYBĖS APRAŠAS

Rodiklio pavadinimas, apibrėžimas, periodiškumas

Eksportas – prekių išvežimas iš Lietuvos Respublikos statistinės teritorijos. Įstojus į Europos Sąjungą (ES) šis rodiklis yra apskaičiuojamas remiantis dviejų sistemų duomenimis: Ekstrastato ir Intrastato. Ekstrastatas apima Lietuvos prekybą su šalimis, nepriklausančiomis ES. Intrastatas – duomenų apie Lietuvos prekybą su ES valstybėmis surinkimo sistema. Ekstrastato sistemoje prekių išvežimas iš Lietuvos Respublikos statistinės teritorijos vadinamas eksportu, Intrastato sistemoje – išvežimu. Lietuvos užsienio prekybos statistiniuose leidiniuose abiem prekių srautams apibūdinti yra vartojamas terminas „eksportas“.

Šio rodiklio periodiškumas yra mėnesinis.

Rodiklį rengusio skyriaus pavadinimas

Užsienio prekybos statistikos skyrius

Duomenų šaltiniai

Lietuvos užsienio prekybos duomenų apie eksportą į šalis, nepriklausančias ES, šaltinis yra muitinės deklaracija (Bendrasis administracinis dokumentas). Informaciją apie prekių išvežimą į ES šalis pridėtinės vertės mokesčio mokėtojai teikia muitinei mėnesinėje Intrastato ataskaitoje „Išvežimas UPS-01“.

Atitiktis ES reikalavimams

Lietuvos užsienio prekybos statistiniai duomenys apie eksportą visiškai atitinka ES teisės aktų, reglamentuojančių prekybą prekėmis, reikalavimus.

Taikomi metodai

Tyrimai yra ištisiniai. Tačiau yra Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu nustatyta riba, t. y. praeitais kalendoriniais arba einamaisiais metais išvežtų į ES prekių vertė litais, kurios neviršiję PVM mokėtojai įsiregistravę asmenys yra atleidžiami nuo prievolės teikti Intrastato išvežimo ataskaitą UPS-01. Nesurinkti duomenys yra įvertinami.

Rodiklio paskirtis ir vartotojai

Statistinių duomenų apie eksportą paskirtis – teikti informaciją apie prekių srautus iš Lietuvos Respublikos į kitas šalis. Valstybės institucijos naudoja šiais duomenimis vertindamos Lietuvos ekonomikos raidą, nustatydamos prekybos politikos kryptis, sudarydamos ūkio plėtros programas, Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą ir nacionalines sąskaitas. Įvairios verslo struktūros – vertindamos savo padėtį rinkoje, kurdamos verslo planus. Tarptautinės organizacijos užsienio prekybos statistinius duomenis naudoja pasaulinės prekybos tendencijoms tirti, šalies ekonominiam potencialui nustatyti.

Tikslumas

1. Neatsakymo lygis.

Informacija apie prekybą su šalimis, nepriklausančiomis ES, yra rengiama remiantis administraciniais duomenų šaltiniais, neatsakymo lygis – nulinis.

Intrastato duomenų neatsakymo lygį nusako respondentų nepateiktos išvežtų į ES prekių vertės dalis procentais, palyginti su bendra prekių, išvežtų į ES, verte. Neatsakymų lygis yra nustatomas

remiantis Intrastato išvežimo ataskaitų bei pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) deklaracijų duomenimis. 2013 m. sausio–gruodžio galutiniais duomenimis neatsakymo lygis buvo:

Ataskaitinis mėnuo	Neatsakymo lygis (%)
Sausis	0,28
Vasaris	0,38
Kovas	0,30
Balandis	0,33
Gegužė	0,34
Birželis	0,35
Liepa	0,40
Rugpjūtis	0,47
Rugsėjis	0,30
Spalis	0,15
Lapkritis	0,28
Gruodis	0,22

2. Metodai, naudojami trūkstams reikšmėms įrašyti.

Respondentų, nepateikusių ataskaitų, išvežimo vertė vertinama naudojant šių respondentų PVM ataskaitose pateiktą informaciją. Konkretaus respondento įvertinta bendra nepateiktos ataskaitos vertė yra išskaidoma pagal šalį gavėją ir prekes pagal Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) skirsnius remiantis to respondento ankstesnių laikotarpių prekybos struktūra. Jei duomenų už ankstesnius laikotarpius nėra, skaidoma remiantis ataskaitinį mėnesį ataskaitas pateikusių respondentų prekybos struktūra, kurią skaičiuojant didžiausių prekyautojų ir tam tikrų prekių duomenų neįtraukiama.

PVM mokėtojų, atleistų nuo prievolės teikti Intrastato ataskaitą UPS-01, duomenys apie išvežimus vertinami naudojant PVM ataskaitose pateiktą informaciją. Bendra įvertinta vertė išskaidoma pagal šalį gavėją ir prekes pagal KN skirsnius. Skaidoma remiantis respondentų, kurių išvežimo vertė ataskaitinį mėnesį buvo mažiausia, o jų išvežtų prekių bendra vertė lygi įvertintam dydžiui, prekybos struktūra. Skaičiuojant prekybos struktūrą informacijos apie tam tikras prekes neįtraukiama.

3. Papildomų duomenų panaudojimas ir jų kokybė.

Intrastato duomenys pagal PVM mokėtojus yra lyginami su atitinkamo laikotarpio PVM deklaracijų duomenimis.

Savalaikiškumas ir punktualumas

Statistinė informacija skelbiama pagal nustatytą kalendorių ne vėliau kaip 40-ą kalendorinę dieną ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus.

Duomenų prieinamumas

Kiekvieną mėnesį bendra informacija apie eksportą yra skelbiama pranešime spaudai (eksportas pagal einamųjų metų mėnesius, pagal Makroekonomikos kategorijų klasifikaciją, pagal svarbiausius užsienio prekybos partnerius, eksporto pokyčiai per metus).

Jungtiniai ir detalūs mėnesiniai, ketvirtiniai ir metiniai duomenys skelbiami Lietuvos statistikos departamento tinklalapyje <http://osp.stat.gov.lt/home>.

Detalūs duomenys skelbiami Eurostato duomenų bazėje
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database.

Palyginamumas

Bendros eksporto ir jo sudėtinių dalių laiko eilučių ilgis yra 18 metų. Dėl pasikeitusio duomenų šaltinio, metodologinių ir organizacinių skirtumų Ekstrastato ir Intrastato duomenys nėra visiškai palyginami su užsienio prekybos duomenimis, skelbtais iki 2004 m. gegužės 1 d., tačiau skirtumai nėra reikšmingi ir nesumenkina duomenų kokybės.

Suderinamumas

Trumpalaikė ir metinė statistika yra visiškai tarpusavyje suderintos.